

Overgangsperioden endnu efter saa lang Tids Forløb ikke er endt.

Der er et andet Moment, som spiller en stor Rolle med Hensyn til Bedømmelsen af Overgangsperioden. Det er den store Udvidelse af Kreditoplagsretten, der fandt Sted ved den nye Toldlovs Ikrafttræden. Der blev indført ny Kreditoplagsret for adskillige Varer, særlig under Grupperne Blomster, Drikkevarer, Glasvarer, Humle, Jord og Ler, Frugter, Krydderier, adskillige Manufakturvarer, hvor den Kreditoplagsret, der hidtil kun havde gældt for København, for mange Varers Vedkommende blev udvidet til det øvrige Land, og endelig for den vigtige Varegruppe Tømmer og Træ. En saadan Udvidelse af Kreditoplagsretten virker altid til at skyde Statens Oppebærelse af sine Toldindtægter ud i Tiden, og naar de daarlige Tider samtidig gøre, at Afsætningen væsentlig formindskes, bliver atter her Virkningen betydelig stærkere og Overgangstiden forlænges. Der kan ogsaa tilføjes andre Momenter. Jeg skal saaledes nævne, at heller ikke Arveafgiftslovens Virkninger endnu med Sikkerhed kunne bedømmes. Det er ganske klart, at naar der vedtages en Lov om betydeligt forøget Arveafgift, vil det have til Følge, at man søger med ekstraordinær Hurtighed at afslutte saa mange Boer som muligt under den gamle og lempeligere Lov. Udviklingen vil med Nødvendighed føre med sig, at den nye Lovs virkelige Ikrafttræden bliver adskilligt senere, end det vilde være sket, hvis der ikke havde været en saa stærk økonomisk Interesse i, at saa meget som muligt kom ind under den gamle Lov. Dette kan illustreres ved nogle Tal. I Januar Kvartal 1909 indbetaldes der 779,000 Kr. efter den ældre Lov og kun 17,000 Kr. efter den nye, og i April Kvartal 1909 indbetaldes der 392,000 Kr. efter den ældre og kun 61,000 Kr. efter den nye. Det vil altsaa ses, hvor ganske overordentlig meget længere, end man oprindeligt havde regnet paa, det har trukket ud med den nye Arveafgiftslovs virkelige Ikrafttræden. Alle disse Forhold gøre, at man maa opsætte at fælde en endelig Dom om den økonomiske Situation til længere frem i Tiden, og Regeringen maa altsaa ogsaa vente med at fremsætte Forslag, der stille til at fremkalde sunderes Forhold paa vor Statshusholdnings Omraade, indtil den fuldt ud kan overskue Virkningerne af de bestaaende Skattelove. Dertil kommer ogsaa, som jeg alt flere Gange har fremhævet, at det sidste Aar

har været en saa ganske ekseptionel Nedgangsperiode, forstærket ved Virkningen af særlige Forhold her i Landet, at ogsaa det umuliggør os en Forestilling om, hvordan de nye Skattelove vilde virke under normale Forhold.

Men det er klart, at Overvejelser af vor finansielle Situation ville paatrænge sig med stor Styrke i den Tid, thi det er ganske nødvendigt, at vor Statshusholdning igen kommer paa fast og klar Grund. Sunde Finanser ere Hovedbetingelsen for et sundt Fremskridt paa alle mulige Omraader, ikke mindst hvad den sociale Lovgivning angaar. Personlig tror jeg, at vi, naar Tiderne begynde at gaa op igen, vel nok til Nød kunde klare os til Balance ved at anvende en vidt dreven Knebenhed saavel paa den sociale Lovgivnings Omraade som hvad ekstraordinære Foranstaltninger til Erhvervslivets Fremme, til Oplysningsforetagender og lignende angaar. Men vi bør ikke gøre det. Vi ere, naar alt kommer til alt, et Samfund, der er i Stand til at bære en fortsat social Lovgivning frem, saaledes som vi med Ære have gjort det hidtil. Vi ere et Land, som har Raad til at ofre noget paa sin Fremtid gennem ekstraordinære Udgifter til Erhvervslivets Fremme paa de forskellige Omraader. Vi ere et Land, der har Raad til at holde sit gode Ry oppe for at rumme en højt kultiveret og opløst Befolkning ved fremdeles at ofre som hidtil til Foranstaltninger til Oplysningens, Videnskabens og Kunstens Fremme. Det bør og skulle vi gøre fremdeles, men det kan kun ske, naar Finanserne ere i Orden, naar hele det økonomiske Grundlag, hvorpaa den store Bygning skal lægges, er saa solidt, at den ikke viger og slaar Revne hvert Øjeblik. Derfor kommer det økonomiske Problem frem i første Række, og derfor maa saavel Regeringen som Rigsdagen i det Aar, som kommer, henvende deres alvorlige Opmærksomhed paa at skabe et solidere Grundlag for Statshusholdningen end hidtil.

Formanden: Eksemplarer af det fremsatte Finanslovforslag ville blive omdelte.

Forsvarsministeren har derefter Ordet for at fremsætte de to i Gaar anmeldte Lovforslag.

Forsvarsministeren (J. C. Christensen): De to Lovforslag om de militære Ministeriers Personale, som jeg herved har den Ære at fremsætte, ere de samme, som blev fremsatte i Slutningen af den ekstra-